

N:o 74.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 12 maj 1891.
— — — — Andra Kammaren den 13 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående godkännande af en med staden Göteborg träffad öfverenskommelse i fråga om dess inqvarteringsskyldighet, äfvensom rörande anslag till ett nytt kasernetablissemment derstädes m. m.

(Statsutskottets utlåtande n:o 56.)

Till Konungen.

Sedan stadsfullmäktige i Göteborg, på gjord framställning, förklarar sig villige att till kronan erlägga ett belopp af 460.900 kronor mot det dels till staden upplätes den kronan tillkommande dispositionsrätt till den s. k. exercisheden, byggnaden å tomten n:o 22 vid Södra Larmgatan äfvensom kommandantsängen vid skansen Lejonet med derå uppförda byggnader, deri jemväl inbegripen den s. k. laboratoriebyggnaden med den mark, hvarå denna byggnad blifvit uppförd, dels staden befriades för all framtid från skyldigheten att till Göta artilleriregemente eller motsvarande krigsstyrka, som kunde varda i staden förlagd, tillhandahålla rum och servis in natura, men berättigades att, utan hinder af den öfverenskommelse i fråga om inqvarteringsskyldigheten, som kunde blifva träffad, fortfarande såsom hittills bibehållas vid den staden genom kongl. resolutionen den 16 oktober 1723 tillförsäkrade

förmån att uppbära och till sin nytta använda det belopp af 21,028 kronor 3 öre, som af statsverket årligen till stadskassan i ersättning för den s. k. inqvarteringstolagen utbetalades, har Eders Kongl. Maj:t, i en till Riksdagen den 13 mars innevarande år aflåten proposition, under åberopande af bilagdt statsrådsprotokoll öfver landtförsvarsärenden för nämnda dag, föreslagit Riksdagen att

dels godkänna den sålunda under förbehåll af Riksdagens samtycke med staden Göteborg träffade öfverenskommelse;

dels medgifva, att åtskilliga i statsrådsprotokollet närmare angifna, kronan tillhöriga områden och byggnader i Göteborg måtte få, i den ordning Eders Kongl. Maj:t kunde pröfva lämpligt, för kronans räkning på sådant sätt föryttras, att den för samtliga områdena och byggnaderna erhållna köpeskillning icke understege en summa af 584,376 kronor;

dels ock, vid bifall till nyss nämnda båda förslag, besluta:

att ej mindre det belopp, 460,900 kronor, som staden i sådan händelse skulle till kronan erlägga, utan äfven de för den s. k. kommandantsängen vid skansen Kronan och öfriga nyss omförmälda områden och byggnader inflytande, disponibla försäljningsmedel måtte, sist nämnda medel intill ett belopp af 1,064,100 kronor, användas till beredande af nytt kasernetablissemment åt Göta artilleriregemente;

att det öfverskott å berörda försäljningsmedel, som möjligen uppstode efter bestridande af nämnda utgift, skulle till statsverket ingå och bland statsverkets inkomster redovisas under titel extra uppbörd; samt

att medel till ifrågavarande byggnadsarbete måtte, i den mån sådant kunde blifva nödigt, få intill ett belopp af 1,440,000 kronor, efter Eders Kongl. Maj:ts bepröfvande, utaf för handen varande tillgångar förskjutas.

I afseende å den ifrågasatta försäljningen under hand af de i statsrådsprotokollet närmare angifna områden och byggnader i Göteborg äfvensom den därför beräknade köpeskillningen har Riksdagen icke haft någon anledning till erinran, liksom Riksdagen äfven ansett sig böra i hufvudsak godkänna den under sådant förbehåll träffade öfverenskommelse med Göteborgs stad angående upplåtelse till staden af den kronan tillkommande dispositionsrätten till den s. k. exercisheden, angående försäljning till staden af vissa byggnader och områden samt angående befrielse för staden Göteborg från skyldigheten att tillhandahålla rum och servis in natura till i staden förlagd krigsstyrka, allt mot vilkor, att staden skulle till kronan erlägga ett belopp af 460,900 kronor, men med rätt för staden att fortfarande få uppbära den med

21,028 kronor 3 öre hittills utgående ersättningen för den s. k. inqvarteringstolagen. I ett afseende har dock Riksdagen ansett en förändring i berörda öfverenskommelse böra ega rum. Riksdagen föreställer sig nemligen, att den af staden erbjudna löseskillingen för kronans dispositionsrätt till den s. k. exercisheden icke är rätt väl afvägd. Denna löseskillings belopp, 100,000 kronor, är upptaget i öfverensstämmelse med hvad af den i statsrådsprotokollet omförmälda beredningen föreslagits; men beredningens grund för beräkandet af berörda siffra har, efter hvad i samma protokoll upplyses, icke varit annan än att, då den rätt till heden, kronan innehade, för kronan endast medförde den fördel, att ett exercisfält derigenom vore Göta artilleriregemente utan kostnad för statsverket beredt, och då enligt beredningens förmenande ett lika stort och till exercisplats lämpligt område som exercisheden kunde anskaffas och till exercisplats apteras för ett belopp, ej öfverstigande 100,000 kronor, beredningen ansett detta belopp böra såsom vederlag erläggas mot det kronan afstode från alla anspråk på fortfarande disposition af heden. Denna beräkningsgrund synes emellertid ej vara tillfredsställande. Vid förevarande frågas bedömande torde nemligen hänsyn äfven böra tagas till det betydligt ökade värde, exercisheden skulle för staden Göteborg erhålla, derest kronans dispositionsrätt dertill upphörde, och hinder således icke vidare mötte för hela detta välbelägna områdes utläggande till tomtplatser; och torde denna marks värde såsom byggnadsplats böra vid bestämmande af vederlag för kronans dispositionsrätt göra sig gällande, oafsedt det sätt, hvarpå staden Göteborg ämnar begagna den oinskränkta eganderätt dertill, om hvars förvärfvande staden nu träffat eventuel öfverenskommelse.

Enligt hvad i statsrådsprotokollet upplyses, innehåller exercisheden en areal af 1,277,412 qvadratfot. Vid den af nästlidet års Riksdag beslutade försäljningen af kommandantsängen vid skansen Kronan föreskrefs, att försäljningen skulle så anordnas, att för de områden, som komme att föryttras, erhöles en köpeskillning, motsvarande, då från lägenheten afräknades hvad som kunde erfordras för gator och öppna platser, minst 1 krona 25 öre för hvarje qvadratfot; och har chefen för fortifikationen förmått sig hafva grundadt skäl antaga, det försäljningen af kommandantsängen komme att inbringa mer än det af Riksdagen såsom minimum bestämda belopp. I betraktande häraf och då den till exercisheden hörande mark, med afseende å dess fördelaktigare belägenhet och gynsamare terrängförhållanden, måste antagas i värde vida öfvergå det för kommandantsängen beräknade, lärer tomtvärdet å ifrågavarande mark kunna antagas uppgå till högst betydligt belopp;

och torde följaktligen med skäl kunna framhållas, att förvärfvandet för Göteborgs stad af oinskränkt eganderätt till denna mark skulle för staden innebära en ansenlig vinst. Det af beredningen föreslagna vederlaget af 100,000 kronor för den kronan tillkommande dispositionsrätten till heden synes följaktligen allt för lågt. Vid beloppets höjande har Riksdagen haft svårt att finna någon tillförlitlig beräkningsgrund, men ansett detsamma böra höjas till 250,000 kronor, deri dock inberäknad så väl lösesumman för den s. k. kommandantsängen vid skansen Lejonet med derå uppförda byggnader, som ock köpeskillingen för byggnaderna å stalltomten n:o 22 vid Södra Larmgatan. Då staden för dessa områden och byggnader, enligt Eders Kongl. Maj:ts förslag, skulle komma att utgifva tillsammans 110,900 kronor, komme alltså stadens ökade utgifter, i anledning af den sålunda bestämda högre försäljningssumman, att belöpa sig till 139,100 kronor, och således det belopp, som, jemlikt omförmälda öfverenskommelse, staden Göteborg förklarar sig villig erlægga, höjas från 460,900 kronor till 600,000 kronor. I följd häraf skulle af öfriga för det nya etablissementets uppförande disponibla medel komma att erfordras endast ett belopp af 925,000 kronor. Slutligen har Riksdagen velat framhålla, att genom nämnda höjning i berörda ersättning, de till det nya artillerietablissementets uppförande disponibla medel komme att så ökas, att mer än tillräcklig tillgång komme att förefinnas till samtliga de ifrågasatta kasernbyggnadernas uppförande, hvarigenom det ökade anslagsbehof för detta etablissement, som i statsrådsprotokollet antydes, redan nu blefve tillgodosedt, och sålunda byggnadsfrågan komme att samtidigt med försäljningsfrågorna vinna fullständig lösning.

På grund häraf har Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning på det sätt af Riksdagen bifallits, att Riksdagen

dels godkänt ofvan omförmälda under förbehåll af Riksdagens samtycke med staden Göteborg träffade öfverenskommelse, dock med den ändring, att det belopp, stadsfullmäktige i Göteborg förklarar sig villige att till kronan erlægga mot det till staden upplåtes den kronan tillkommande dispositionsrätt till den s. k. exercisheden, byggnaden å tomten n:o 22 vid Södra Larmgatan och kommandantsängen vid skansen Lejonet med derå uppförda byggnader, deri jemväl inbegripen den s. k. laboratoriebyggnaden med den mark, hvarå denna byggnad blifvit uppförd, äfvensom staden befriades för all framtid från skyldigheten att till Göta artilleriregemente eller motsvarande krigsstyrka, som kunde varda i staden förlagd, tillhandahålla rum och servis in natura, höjts till 600,000 kronor;

dels medgifvit, att åtskilliga i statsrådsprotokollet närmare angifna, kronan tillhöriga områden och byggnader i Göteborg må få, i den ordning Eders Kongl. Maj:t kan pröfva lämpligt, för kronans räkning på sådant sätt föryttras, att den för samtliga områdena och byggnaderna erhållna köpeskilling icke understiger en summa af 584,376 kronor;

dels ock beslutat, att ej mindre det belopp, 600,000 kronor, som staden i sådan händelse skall till kronan erlägga, utan äfven de för den s. k. kommandantsängen vid skansen Kronan och öfriga nyss omförmälda områden och byggnader inflytande, disponibla försäljningsmedel må, sist nämnda medel intill ett belopp af 925,000 kronor, användas till beredande af nytt kasernetablissemant åt Göta artilleriregemente;

att det öfverskott å berörda försäljningsmedel, som uppstår efter bestridande af nämnda utgift, skall till statsverket ingå och bland statsverkets inkomster redovisas under titel extra uppbörd; samt

att medel till ifrågavarande byggnadsarbete må, i den mån sådant kan blifva nödigt, få intill ett belopp af 1,525,000 kronor, efter Eders Kongl. Maj:ts bepröfvande, utaf för handen varande tillgångar förskjutas.

Stockholm den 13 maj 1891.

Med undersåtlig vördnad.